

" Bajkowy Teatr ".

Teatr jest najważniejszą rzeczą na świecie, gdyż tam pokazuje się ludziom, jakimi mogliby być, jakimi pragnęliby być, choć nie mają na to odwagi i jakimi są.

/Tove Jansson/

Zajęcia teatralno-muzyczne - dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

**prowadzone w Zespole Placówek
Szkolno - Wychowawczo – Rewalidacyjnych w Cieszynie**

Opracowały:

mgr Agnieszka Biegesz

Małgorzata Bury

mgr Aleksandra Kalinowska-Legin

mgr Bogusława Łagosz

WSTĘP:

Innowacja „**Bajkowy Teatr**” jest adresowana do wszystkich uczniów Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Cieszynie oraz uczniów klasy drugiej Szkoły Przysposabiającej do Pracy.

Poprzez połączenie obydwu elementów sztuki jakimi jest muzyka i bajka nasza innowacja ma na celu: pobudzić do działania, usprawnić koordynację słuchowo-ruchową, wyzwolić emocje, pozwolić na spontaniczną reakcję. Bajka natomiast ma pomóc w sposób fantastyczny i przystępny wyjaśnić uczestnikom innowacji rzeczywistość, w której oni żyją. Wpłynąć pozytywnie na postrzeganie ludzi i odbiór świata. Pobudzić emocje i pozwolić marzyć, wskazać wartości i wzorce moralne.

Zatem głównym celem programu „Bajkowy Teatr” jest pomoc naszym aktorom

w realizacji ich indywidualnej drogi rozwoju zarówno w relacjach z rówieśnikami, jak i dorosłymi oraz umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Aby dotrzeć do umysłu dziecka, trzeba myśleć i czuć jak ono. Dziecko przeżywa to, co widzi i co wie o otaczającym go świecie. Stefan Szuman pisał, iż dziecko wyposażone jest w „oko będące pamięcią”, wrażliwe na szczegóły i barwy. Stąd pomocne w prezentacji muzyki może być wykorzystanie baśni, bajek. Pełniej wówczas może przeżywać muzykę.

Poprzez obcowanie ze sztuką w dwóch wymiarach chcemy pokazać uczniom jakie posiadają możliwości rozwoju swoich osobowości oraz podwyższyć ich samoocenę w życiu codziennym. Uwiecznieniem naszych działań będzie spektakl teatralno-muzyczny pt: „Król Bul”, który przedstawimy na koniec roku szkolnego a w którym wspólnie wystąpią nauczyciele wraz z uczniami.

OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ:

Główny cel innowacji:

Głównymi celami innowacji pedagogicznej jest

- pomoc uczniom w realizacji ich indywidualnej drogi rozwoju zarówno w relacjach z rówieśnikami, starszymi kolegami jak i dorosłymi;
- integracja wychowanków ORW z dorosłymi kolegami z SPdP;
- wyzwolenie w starszych uczniach odpowiedzialności za młodszych kolegów;
- poprawa umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- pobudzenie do działania;
- usprawnienie koordynacji słuchowo-ruchowej;
- wyzwolenie emocji;
- nauczanie spontanicznej prawidłowej reakcji;
- wpłynięcie na pozytywne postrzeganie ludzi i odbiór świata;
- pobudzenie wyobraźni;
- wskazywanie wartości i wzorców moralnych;
- aktywizowanie uczniów z różnych grup wiekowych do współpracy;

Nasza innowacja jest przede wszystkim nastawiona na pomoc uczniom niepełnosprawnym w odnajdywaniu pasji, spełnianiu się w roli aktora, przełamywaniu

lęku przed nowymi wyzwaniami, oraz poznawaniu przez nauczycieli ich potencjału.

Cele ukierunkowane na ucznia wyznaczają następujące zadania polegające na:

- eliminowaniu lęków i zahamowań, osamotnienia, apatii;
- uczenie skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej;
- wzmacnianiu i aktywizowaniu uczniów słabych i nieśmiałych;
- zaspakajaniu poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, budowaniu pozytywnego obrazu samego siebie w grupie, wspólnocie;

Cele szczegółowe:

- wypracowanie przez uczniów sposobów radzenia sobie z emocjami: zazdrość, smutek, strach, złość
- uwrażliwienie ucznia na potrzeby drugiej osoby,
- rozwijanie postawy koleżeństwa i wzajemnej życzliwości,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie poprzez kontakt z drugim człowiekiem,
- kształtowanie umiejętności koncentracji uwagi,
- nabywanie umiejętności rozpoznawania i nazywania różnych stanów emocjonalnych,
- przyzwyczajanie się do panowania nad własnymi emocjami i właściwego reagowania na emocje innych,
- uczenie postępowania zgodnego z normami i zasadami akceptowalnymi społecznie,
- zdobywanie doświadczeń w komunikacji werbalnej i niewerbalnej,
- tworzenie okazji do pełnienia różnych ról,
- wprowadzenie w świat wartości uniwersalnych, takich jak: prawda, piękno, miłość, dobro,

- umożliwienie wyrażaniu przeżyć, uczuć, spostrzeżeń w różnych formach działalności z zastosowaniem werbalnych i niewerbalnych środków wyrazu,
- pomocy w budowaniu pozytywnej samooceny i zaspokajaniu poczucia bezpieczeństwa,
- wspieranie działań twórczych w różnych dziedzinach aktywności.

Warunki realizacji:

- Przewiduje się prowadzenie zajęć przez przygotowanie uczniów do występu na koniec roku w inscenizacji muzycznej pt: „Król Bul” w ramach zajęć rewalidacyjnych - przebieg spotkań zajęć rewalidacyjnych trwa do 60 minut 1 raz w tygodniu;
- Innowacja podnosi jakość pracy placówki poprzez wprowadzenie nowej metody zajęć rewalidacyjnych realizowanych w Zespole Placówek Szkolno -Wychowawczo - Rewalidacyjnych w Cieszynie. Nie wymaga nakładów finansowych. Realizacja założeń wiąże się z wykorzystaniem dostępnych pomocy dydaktycznych na terenie placówki i własnych;
- Udział w programie odbywa się na zasadzie dobrowolności i powszechnej dostępności, wymagana jest pisemna zgoda rodziców;
- Założone cele będą realizowane poprzez realizowanie zajęć indywidualnie lub w małych grupach, w atmosferze akceptacji.

Metody:

Młody aktor poznaje nowe wzory myślenia, odczuwania, potrafi je zwerbalizować, uświadamia je sobie i wiąże ich powstanie z racjonalną przyczyną, nabywa nowe kompetencje. To wszystko sprzyja generalizacji na podobne sytuacje życiowe.

Do prawidłowej realizacji programu ważne jest zastosowanie **różnych metod pracy:**

- **podające**, oparte na słowie, informujące, np. opowiadanie, opis, wyjaśnienie,
- **problemowe**, oparte na samodzielnym dochodzeniu do wiedzy, np. burza mózgów, metoda sytuacyjna,

- **eksponujące**, oparte na obserwacji np. inscenizacje, drama, wystawa prac dzieci, impresje ruchowe czy muzyczne,
- **praktyczne**, oparte na działaniu.

By osiągnąć założone cele wskazane są następujące **środki dydaktyczne**:

- zbiór bajek, baśni, opowiadań, wierszy,
- magnetofon, kasety lub płyty z nagraniem muzyką relaksacyjną, wyciszającą i ilustracyjną,
- instrumenty muzyczne, pacynki, kukiełki, stroje, maski,
- różne rekwizyty bądź eksponaty, „skrzynia skarbów”,
- ilustracje, obrazki, rysunki, makiety.

Formy:

- **indywidualna, grupowa, zbiorowa** realizowana poprzez:
 - czytanie i słuchanie bajek,
 - ćwiczenia z zastosowaniem aktywnych metod pracy,
 - gry, zabawy o tematyce społeczno - emocjonalnej,
 - inscenizacje i próby przygotowujące do występu.

Miejsce :

Miejszem innowacji pedagogicznej będzie sala Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Cieszynie.

Rodzaj innowacji:

Projektowana innowacja jest o charakterze metodycznym.

Termin realizacji:

- rok szkolny 2016/2017 od **lutego 2017** do **czerwca 2017**

Programem innowacyjnym objęta zostanie:

Program innowacyjny adresowany jest do wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno - Wychowawczego w grupie wiekowej od 6 do 18 roku życia oraz uczniów klasy drugiej Szkoły Przysposabiającej do Pracy w wieku od 19 do 23 lat.

Inspiracja do opracowania i wdrożenia programu:

Innowacja pedagogiczna powstała z myślą o uczniach z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim ze sprzężeniami.

Pracując od wielu lat z dziećmi niepełnosprawnymi zdajemy sobie sprawę, że mimo swoich niepełnosprawności i ograniczeń z tego wynikających one same pragną być częścią społeczeństwa znajdującą się w centrum uwagi a nie jak to ma miejsce teraz gdzie niestety są na marginesie. Nasze dzieci mimo bycia niepełnosprawnymi mają identyczne potrzeby jak ich pełnosprawni rówieśnicy. My widząc ich zaangażowanie wynikające z udziału w różnorodnych teatrzykach, krótkich inscenizacjach, czy występach muzycznych postanowiliśmy spełnić ich marzenia zaistnienia na scenie.

A tych, którzy borykają się z niechęcią do występów odpowiednio zachęcić i podbudować.

Obserwując ich reakcję podczas zajęć teatralnych i muzycznych: uśmiech, radość, chęć uczestniczenia w zajęciach oraz prawidłową pozytywną reakcję na podejmowane role podjęliśmy wyzwanie wdrożenia naszej innowacji pt: "Bajkowy Teatr". Zdajemy sobie sprawę, że odpowiednio dobrana bajka jaką jest „Król Bul” oraz prawidłowa

terapia podczas zajęć zaowocuje efektami.

Treści innowacyjne:

- Rozwijanie wyobraźni, fantazji;
- Rozwijania postawy koleżeństwa i wzajemnej życzliwości;
- Przystosowania społecznego oraz integracji z grupą;
- Modelowania kontaktów interpersonalnych i
przewycięzania barier
- Prawidłowe radzenie sobie z napięciem emocjonalnym ,
oraz akceptowane społecznie pokazywaniu go światu;
- Uaktywnienie sfer rozwojowych dzieci i młodzieży;
- Podtrzymywania naturalnej dociekliwości i ciekawości
świata;
- Rozwijania takich cech osobowości jak: otwartość,
poczucie wartości siebie;
- Integracja dzieci i młodzieży ORW z dorosłymi uczniami
SPdP;

Charakterystyka grupy:

Innowacją będą objęci uczniowie z Ośrodka Rewalidacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz uczniowie SPdP z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym.

Uczniowie Ci mają ogromne problemy z prawidłowym wyrażaniem emocji, które są akceptowane społecznie. Dzięki udziałowi w „Bajkowym Teatrze” chcemy pokazać uczestnikom innowacji jakie posiadają możliwości rozwoju swoich osobowości oraz

podwyższyć ich samoocenę w życiu codziennym.

Po zakończeniu innowacji uczeń będzie:

- w sposób akceptowany społecznie radził sobie ze swoimi emocjami;
- skuteczniej komunikował się werbalnie i niewerbalnie z otoczeniem;
- wzmacniał poczucie własnej wartości;
- posiadał pozytywny obraz siebie;
- czuł się bezpiecznie w grupie;
- umiał budować prawidłowe relacje z drugim człowiekiem;

Ewaluacja:

Ewaluacja innowacji pedagogicznej „Bajkowy Teatr” dokonywana będzie na bieżąco poprzez obserwację uczestników zajęć, ich reakcji, zaangażowania, aktywności oraz rozmowy z nimi. Pod koniec innowacji uczniowie przygotowują inscenizację muzyczną do bajki „Król Bul”, którą zaprezentują na koniec roku. Zadaniem ewaluacji jest modyfikacja zachowań uczniów. Program zakończony będzie ewaluacją, poprzez ankiety skierowane do nauczycieli prowadzących zajęcia rewalidacyjne na OREW-ie i w drugiej klasie SPdP.

W trakcie trwania ewaluacji, będzie dokonywana ocena programu. Głównym zadaniem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy założenia i cele programu zostały osiągnięte i czy program może być kontynuowany.

Zostanie przeprowadzona rozmowa z nauczycielami na temat postępów uczniów.

Opinie i informacje zbierane będą także poprzez obserwację zachowania

uczniów w czasie zajęć.

Po zakończeniu innowacji i podsumowaniu wniosków zostaną zapoznani:

- dyrektor placówki,
- nauczyciele;
- rodzice;

REALIZACJA PROGRAMU ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH

"Bajkowy Teatr".

- innowacji pedagogicznej na terenie Zespołu

Placówek Szkolno – Edukacyjno- Wychowawczo - Rewalidacyjnego w Cieszynie

L.p.	Tytuł modułu	Termin
1.	Poznajemy bajkowy świat- bajkoterapia	Luty 2017
2.	Słuchowisko słowno - muzyczne pt. „ Król Bul”.	Luty 2017
4.	Kogo można spotkać w teatrze? - Zdobycie wiedzy na temat tego, co to jest pacynka, marionetka, kukiełka, maska;	Luty 2017
5.	Tetr cieni - ekran, światło, lalki, aktorzy	Luty 2017
6.	Teatr lalek - pacynki, kukiełki, marionetki	Marzec 2017
7.	Teatr snów i wyobraźni. Pantomima Gest, ruch ciała i mimika twarzy.	Marzec 2017
8.	Teatr masek - różne oblicza aktora	Marzec 2017
9.	Charakteryzacja - zabawa kolorami;	Marzec 2017
10.	Tło muzyczne - Muzyka elementem ubarwiającym i ożywiający widowiska teatralne-wywołuje nastrój i uczucia.	Kwiecień 2017
11.	Muzyka w teatrze - śpiew, taniec, efekty dźwiękowe	Kwiecień 2017
12.	Afisz - wykonujemy plakat informujący o naszym przedstawieniu.	Kwiecień 2017
13.	Scenografia: dekoracja, rekwizyty, kostiumy.	Kwiecień 2017

14.	Sztuka tworzenia - zabawy w teatr.	Maj 2017
15.	Przygotowania do występu.	Maj 2017
16.	Jestem aktorem - nasz pierwszy występ.	Czerwiec 2017

Literatura:

Andersen H. Ch., Baśnie, wydawnictwo Media Rodzina, 2005

Bettelheim B., Cudowne i pożyteczne. O znaczeniu i wartościach baśni, wydawnictwo J. Santorski, 1995

Brzechwa J, Bajki samograjki, wydawnictwo Siedmioróg, 2006

Ferraro B., Nowe Historie, wydawnictwo Salezjańskie, 1994

Ferraro B., Zna to tylko wiatr, wydawnictwo Salezjańskie, 1996

Ferraro B., Kółka na wodzie, wydawnictwo Salezjańskie, 1997

Ferraro B., Czy jest tam ktoś, wydawnictwo Salezjańskie, 1998

Ferraro B., 40 opowiadań na pustyni, wydawnictwo Salezjańskie, 1998

Fiutowska T., Teatr „Smyk” dla smyka, oficyna wydawniczopoligraficzna „Adam”, 2003

Gersie A., King N., Tworzenie opowieści w edukacji i terapii, wydawnictwo Cyklady, 1999

Korobkiewicz M., Piętka K. Bajkoterapia czyli dla małych i dużych o tym, jak bajki mogą pomagać, Wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2009

Małkiewicz E. Bajki relaksacyjno-terapeutyczne i ich wykorzystanie w pracy z dziećmi z problemami emocjonalnymi. Wspomaganie rozwoju. Psychostymulacja i psychokorekcja, 1, 271-277. Wyd. WSP Bydgoszcz 1997

Molicka M. Bajkoterapia .O lękach dzieci i nowej metodzie terapii. Media Rodzina, 2002

Molicka M., Bajki terapeutyczne część 1 i 2, wydawnictwo Media Rodzina, 2003

Ortner G., Bajki na dobry sen, wydawnictwo Świat Książki, 1996

Pankowska K., Edukacja przez dramę, wydawnictwo WSiP, 1997

Schieder B., Z bajkami przez cały rok, wydawnictwo Jedność, 2005

Wójcik Z., Zabawa w teatr część 1 i 2, wydawnictwo Didasko, 1997